

Samling af Afgørelser

DOMSTOLENS DOM (Sjette Afdeling)

8. juli 2021 *

»Præjudiciel forelæggelse – anerkendelse af erhvervsmæssige kvalifikationer – direktiv 2005/36/EF – artikel 1 og artikel 10, litra b) – erhvervsmæssige kvalifikationer opnået i flere medlemsstater – betingelser for opnåelse – manglende uddannelsesbevis – artikel 45 TEUF og 49 TEUF – arbejdstagere – etableringsfrihed«

I sag C-166/20,

angående en anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 267 TEUF, indgivet af Lietuvos vyriausiosios administracinis teismas (Litauens øverste forvaltningsdomstol) ved afgørelse af 8. april 2020, indgået til Domstolen den 22. april 2020, i sagen

BB

mod

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija,

har

DOMSTOLEN (Sjette Afdeling),

sammensat af afdelingsformanden, L. Bay Larsen (refererende dommer), og dommerne C. Toader og M. Safjan,

generaladvokat: G. Hogan,

justitssekretær: Calot Escobar,

på grundlag af den skriftlige forhandling,

efter at der er afgivet indlæg af:

- den litauiske regering ved V. Kazlauskaitė-Švenčionienė, som befuldmægtiget,
- den nederlandske regering ved M.K. Bulterman og J. Langer, som befuldmægtigede,
- den østrigske regering ved A. Posch, J. Schmoll og E. Samoilova, som befuldmægtigede,

* Processprog: litauisk.

- den norske regering ved I. Meinich og K.S. Borge, som befuldmægtigede,
- Europa-Kommissionen, først ved L. Armati, A. Steiblytė, S.L. Kalėda og H. Støvlbæk, derefter ved L. Armati, A. Steiblytė og S.L. Kalėda, som befuldmægtigede,

og idet Domstolen efter at have hørt generaladvokaten har besluttet, at sagen skal pådømmes uden forslag til afgørelse,

afsagt følgende

Dom

- 1 Anmodningen om præjudiciel afgørelse vedrører fortolkningen af artikel 1 og artikel 10, litra b), i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2005/36/EF af 7. september 2005 om anerkendelse af erhvervsmæssige kvalifikationer (EUT 2005, L 255, s. 22), som ændret ved Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2013/55/EU af 20. november 2013 (EUT 2013, L 354, s. 132) (herefter »direktiv 2005/36«), artikel 45 TEUF og 49 TEUF samt artikel 15 i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder.
- 2 Anmodningen er blevet indgivet i forbindelse med en tvist mellem BB og Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija (Republikken Litauens sundhedsministerium) (herefter »sundhedsministeriet«) vedrørende dettes afslag på at anerkende BB's erhvervsmæssige kvalifikation.

Retsforskrifter

- 3 Artikel 1 i direktiv 2005/36 med overskriften »Formål« bestemmer i stk. 1:

»I dette direktiv fastsættes de regler, hvorefter en medlemsstat, der på sit område kræver bestemte erhvervsmæssige kvalifikationer for adgang til eller udøvelse af et lovreguleret erhverv (i det følgende benævnt »værtsmedlemsstaten«), anerkender de erhvervsmæssige kvalifikationer, der er opnået i en eller flere andre medlemsstater (i det følgende benævnt »hjemlandet«), og som giver indehaveren af de pågældende kvalifikationer ret til dér at udøve det samme erhverv, med henblik på adgang til og udøvelse af det pågældende erhverv.«
- 4 Direktivets artikel 4 med overskriften »Anerkendelsens virkninger« fastsætter:

»1. Værtsmedlemsstatens anerkendelse af de erhvervsmæssige kvalifikationer giver de begunstigede adgang til i denne medlemsstat at optage det erhverv, som vedkommende er kvalificeret til i hjemlandet, og til at udøve det på samme vilkår som landets egne statsborgere.

2. Med henblik på dette direktiv er det erhverv, som ansøgeren ønsker at udøve i værtsmedlemsstaten, det samme som det, han er kvalificeret til i hjemlandet, hvis det omfatter sammenlignelige former for virksomhed.

[...]«

5 I artikel 4f i direktiv 2005/36 med overskriften »Delvis adgang« er det i stk. 6 anført, at denne artikel ikke finder anvendelse på erhvervsudøvere, der er omfattet af automatisk anerkendelse af deres erhvervsmæssige kvalifikationer i overensstemmelse med kapitel II, III og IIIa i direktivets i afsnit III.

6 Direktivets artikel 10, litra b), med overskriften »Anvendelsesområde«, der findes i afsnit III, kapitel I, som har overskriften »Generel ordning for anerkendelse af uddannelsesbeviser«, fastsætter:

»Dette kapitel gælder for alle erhverv, som ikke er omfattet af kapitel II og III i dette afsnit, og i følgende tilfælde, hvor en ansøger af specifikke og særlige årsager ikke opfylder kravene i disse kapitler:

[...]

b) for læger på grunduddannelsesniveau og speciallæger, for sygeplejersker med ansvar for den almene sundheds- og sygepleje og for tandlæger, specialtandlæger, dyrlæger, jordemødre, farmaceuter og arkitekter, hvis migranten ikke opfylder kravene til faktisk og retmæssig erhvervs erfaring som omhandlet i artikel 23, 27, 33, 37, 39, 43 og 49.«

7 I kapitel III i afsnit III i direktiv 2005/36 vedrørende »[a]nerkendelse på grundlag af koordinering af mindstekrav til uddannelse« bestemmer dette direktivs artikel 21 med overskriften »Princippet om automatisk anerkendelse« følgende i stk. 1, første afsnit:

»Medlemsstaterne anerkender de uddannelsesbeviser for læger, der giver adgang til erhvervsmæssig virksomhed som læge på grunduddannelsesniveau eller speciallæge, for sygeplejersker med ansvar for den almene sundheds- og sygepleje, for tandlæger, for specialtandlæger, for dyrlæger, for farmaceuter og for arkitekter, jf. henholdsvis bilag V, punkt 5.1.1, 5.1.2, 5.2.2, 5.3.2, 5.3.3, 5.4.2, 5.6.2 og 5.7.1, som er i overensstemmelse med de mindstekrav til uddannelse, der er omhandlet i henholdsvis artikel 24, 25, 31, 34, 35, 38, 44 og 46, ved at give dem samme retsvirkning på deres område som de uddannelsesbeviser, de selv udsteder, for så vidt angår adgang til og udøvelse af disse former for erhvervsmæssig virksomhed.«

8 Direktivets artikel 23 med overskriften »Erhvervede rettigheder« fastsætter i stk. 1:

»Når de uddannelsesbeviser for læger, der giver adgang til erhvervsmæssig virksomhed som læge på grunduddannelsesniveau eller speciallæge, for sygeplejersker med ansvar for den almene sundheds- og sygepleje, for tandlæger, for specialtandlæger, for dyrlæger, for jordemødre og for farmaceuter, og som medlemsstaternes statsborgere er i besiddelse af, ikke opfylder alle de uddannelseskrav, der er omhandlet i artikel 24, 25, 31, 34, 35, 38, 40 og 44, anerkender enhver medlemsstat – med forbehold af særlige erhvervede rettigheder for disse erhverv – som tilstrækkeligt bevis de uddannelsesbeviser, der er udstedt af disse medlemsstater, når de vedrører en uddannelse, der er påbegyndt inden de referencedatoer, der er anført i bilag V, punkt 5.1.1, 5.1.2, 5.2.2, 5.3.2, 5.3.3, 5.4.2, 5.5.2 og 5.6.2, hvis de er ledsaget af et certifikat, der bekræfter, at indehaverne i løbet af de fem år, der går forud for certifikatets udstedelse, faktisk og retmæssigt har udøvet de pågældende former for virksomhed i mindst tre på hinanden følgende år.«

Twisten i hovedsagen og de præjudicielle spørgsmål

- 9 BB gennemførte fire års farmacistudier i Det Forenede Kongerige og opnåede den 18. juli 2013 en mastergrad i farmaci. Hun gennemførte 26 ugers (6 måneder) praktik på et apotek, som blev positivt bedømt, og for hvilken hun fik merit.
- 10 I Det Forenede Kongerige opnås retten til at udøve farmaceutvirksomhed efter 4 års studier og 12 måneders praktikophold. BB fuldførte imidlertid ikke de 12 måneders praktik, som kræves i denne medlemsstat for at opnå titel af farmaceut, eftersom hun måtte vende tilbage til Litauen af personlige årsager.
- 11 Den 23. juli 2014 udstedte Studijų kokybės vertinimo centras (center for vurdering af kvaliteten af videregående uddannelser, Litauen) et certifikat om anerkendelse af BB's eksamensbevis som svarende til en mastergrad tildelt i Litauen efter gennemførelse af et integreret farmaceutstudium. Dette vurderingscenter anførte, at certifikatet ikke indebar anerkendelse af en erhvervsmæssig kvalifikation, idet en sådan anerkendelse henhørte under sundhedsministeriets enekompetence.
- 12 Den 6. august 2014 ansøgte BB dette ministerium om anerkendelse af sin kvalifikation. Sundhedsministeriet anførte, at BB's dokumenter attesterede hendes akademiske uddannelse, men ikke hendes erhvervsmæssige kvalifikation, idet det var uklart, i hvilken medlemsstat de resterende seks måneders praktik skulle gennemføres.
- 13 I september 2014 fik BB ved en afgørelse truffet af Lietuvos sveikatos mokslų universiteto rektorius (rektor for Litauens universitet for sundhedsvidenskab) studietilladelse og indgik en aftale med dette universitet, på grundlag af hvilken hun gennemførte yderligere seks måneders praktik på et apotek. Den 27. maj 2015 udstedte universitetet et certifikat til hende for fuldførelse af dette praktikophold.
- 14 BB ansøgte Valstybinę vaistų kontrolės tarnyba (den statslige lægemiddelstyrelse, Litauen) ved sundhedsministeriet om meddelelse af autorisation som farmaceut. Hun henviste herved til det certifikat, som er nævnt i den foregående præmis. Den 1. juni 2015 meddelte denne styrelse BB, at hun for at få udstedt en sådan autorisation skulle fremlægge et dokument om anerkendelse af sin erhvervsmæssige kvalifikation i Litauen. Den 9. juni 2015 ansøgte BB igen sundhedsministeriet om anerkendelse af en erhvervsmæssig kvalifikation, idet hun navnlig vedlagde ansøgningen det certifikat, som er nævnt i denne doms præmis 13.
- 15 Den 3. juli 2015 afsluttede den nævnte styrelse behandlingen af BB's ansøgning, men meddelte ikke den ønskede autorisation som farmaceut.
- 16 Ved afgørelse V-902 af 24. juli 2017 afslog sundhedsministeriet at anerkende BB's erhvervsmæssige kvalifikation, hvilket den meddelte hende ved en skrivelse af 28. juli 2017. I afgørelsen var det angivet, at BB ikke havde opnået den erhvervsmæssige kvalifikation i en medlemsstat i Den Europæiske Union.
- 17 BB indbragte denne afgørelse for klagenævnet, som ved en afgørelse af 13. september 2017 stadfæstede den. Klagenævnet begrundede sin afgørelse med, at direktiv 2005/36 og følgelig den nationale lov til gennemførelse heraf ikke finder anvendelse på personer, som har opnået en erhvervsmæssig kvalifikation i en anden medlemsstat end værtsmedlemsstaten, og som er i besiddelse af et uddannelsesbevis.

- 18 BB indbragte sundhedsministeriets og klagenævnets afgørelser for Vilniaus apygardos administracinis teismas (den regionale domstol i forvaltningsretlige sager i Vilnius, Litauen). Ved dom af 27. februar 2018 forkastede denne regionale domstol søgsmålet som ugrundet.
- 19 Der blev iværksat appel til prøvelse af denne dom ved Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas (Litauens øverste forvaltningsdomstol).
- 20 Ifølge den forelæggende ret har BB opfyldt betingelserne i Det Forenede Kongeriges lovgivning for opnåelse af erhvervsmæssig kvalifikation som farmaceut, nemlig at have fulgt en erhvervsuddannelse af 4 års varighed og gennemført i alt 12 måneders praktik på et apotek, nemlig 6 måneder i Det Forenede Kongerige og 6 måneder i Litauen. Hvis BB havde opfyldt alle disse betingelser i en enkelt medlemsstat, nemlig Det Forenede Kongerige, ville hun således have opnået et uddannelsesbevis for farmaceuter, som i medfør af princippet om automatisk anerkendelse i artikel 21 i direktiv 2005/36 ville være blevet anerkendt i Litauen.
- 21 Eftersom BB ikke kan påberåbe sig ordningen for automatisk anerkendelse i henhold til artikel 21 i direktiv 2005/36, selv om hun i det væsentlige opfylder betingelserne for erhvervsmæssig kvalifikation som fastsat i dette direktivs artikel 44, skal det afgøres, om direktivets artikel 10, litra b), skal fortolkes således, at denne bestemmelse finder anvendelse i tilfælde, hvor en person ikke har opnået uddannelsesbeviset for farmaceuter, selv om vedkommende i praksis har opfyldt betingelserne for at opnå denne erhvervsmæssige kvalifikation ikke i en, men i flere medlemsstater, hvoraf den ene er værtsmedlemsstaten. Efter den forelæggende rets opfattelse skal det ligeledes afgøres, om bestemmelserne i kapitel I i afsnit III i direktiv 2005/36 i så fald skal fortolkes således, at de kompetente myndigheder på området for anerkendelse af kvalifikationer har pligt til at vurdere indholdet af alle de dokumenter, som den pågældende person fremlægger, og som kan attestere dennes erhvervsmæssige kvalifikation, og bedømme, om den uddannelse, som de attesterer, opfylder de krav, der i værtsmedlemsstaten er fastsat for opnåelse af den pågældende erhvervsmæssige kvalifikation, og om nødvendigt anvende udligningsforanstaltninger.
- 22 Eftersom den generelle ordning for anerkendelse som fastsat ved direktiv 2005/36 kun finder anvendelse i bestemte tilfælde, ønsker den forelæggende ret desuden oplyst, om BB kan gøre krav på anerkendelse af sin erhvervsmæssige kvalifikation under henvisning til artikel 45 TEUF og 49 TEUF samt chartrets artikel 15.
- 23 På denne baggrund har Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas (Litauens øverste forvaltningsdomstol) besluttet at udsætte sagen og forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:
- »1) Skal artikel 10, litra b), i direktiv [2005/36], når bestemmelsen fortolkes i lyset af direktivets formål som beskrevet i artikel 1, fortolkes således, at den finder anvendelse, når en person ikke har opnået et uddannelsesbevis, fordi den pågældende muligvis har opfyldt de krav, der stilles for at opnå de erhvervsmæssige kvalifikationer, i flere EU-medlemsstater i stedet for i en enkelt medlemsstat? I en sådan situation, hvor en person ikke har erhvervet et uddannelsesbevis, fordi den pågældende muligvis har opfyldt de krav, der stilles for at opnå de erhvervsmæssige kvalifikationer, i flere EU-medlemsstater i stedet for i en enkelt medlemsstat, skal kapitel I (Generel ordning for anerkendelse af uddannelsesbeviser) i afsnit III i direktiv [2005/36] da fortolkes således, at den institution, der anerkender kvalifikationer, er forpligtet til at vurdere indholdet af alle de dokumenter, som de[n] pågældende har fremlagt, og som kan [attestere] erhvervsmæssige kvalifikationer, samt

vurdere, om [den uddannelse, som de attesterer,] opfylder de krav, der i værtsmedlemsstaten er fastsat for opnåelse af de erhvervsmæssige kvalifikationer, og om nødvendigt anvende udligningsforanstaltninger?

- 2) I en situation som i den foreliggende sag, hvor appellanten muligvis har opfyldt de fornødne krav til opnåelse af de erhvervsmæssige kvalifikationer som farmaceut som omhandlet i artikel 44 i [afdeling] 7 i kapitel III [i afsnit III] i direktiv [2005/36], men hvor disse krav er blevet opfyldt i flere EU-medlemsstater i stedet for i en enkelt medlemsstat, og hvor appellantens derfor ikke er i besiddelse af et uddannelsesbevis, der [attesterer] erhvervsmæssige kvalifikationer som fastsat i punkt 5.6.2 i bilag V til direktiv [2005/36], skal artikel 45 TEUF og 49 TEUF og chartrets artikel 15 da fortolkes således, at de forpligter de kompetente myndigheder i værtsmedlemsstaten til at vurdere appellantens erhvervskompetencegivende uddannelse og til at sammenligne den med den erhvervsuddannelse, der kræves i værtsstaten, og ligeledes til at vurdere indholdet af de fremlagte dokumenter, der kan dokumentere erhvervsmæssige kvalifikationer, samt vurdere, om [den uddannelse, som de attesterer,] opfylder de krav, der i værtsmedlemsstaten er fastsat for opnåelse af de erhvervsmæssige kvalifikationer, og om nødvendigt anvende udligningsforanstaltninger?«

Det første spørgsmål

- 24 Med det første spørgsmål ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, om direktiv 2005/36, herunder navnlig artikel 1 og artikel 10, litra b), skal fortolkes således, at det finder anvendelse i en situation, hvor en person, der ansøger om anerkendelse af sine erhvervsmæssige kvalifikationer i værtsmedlemsstaten, ikke har erhvervet et uddannelsesbevis, som attesterer den pågældendes erhvervsmæssige kvalifikationer i en anden medlemsstat, og om bestemmelserne i kapitel I i dette direktivs afsnit III i givet fald skal fortolkes således, at den kompetente myndighed på området for anerkendelse af erhvervsmæssige kvalifikationer har pligt til at vurdere indholdet af alle de dokumenter, som den pågældende person fremlægger, og som kan dokumentere dennes kvalifikationer, der er opnået i flere medlemsstater, og bedømme, om den uddannelse, som de attesterer, opfylder de krav, der i værtsmedlemsstaten er fastsat for opnåelse af de erhvervsmæssige kvalifikationer, og om nødvendigt anvende udligningsforanstaltninger.
- 25 I denne henseende bemærkes for så vidt angår formålet med direktiv 2005/36, at det af direktivets artikel 1 og 4 fremgår, at hovedformålet med den gensidige anerkendelse er at give indehaveren af en erhvervsmæssig kvalifikation, der giver vedkommende adgang til et lovreguleret erhverv i sit hjemland, ret til i værtsmedlemsstaten at optage det erhverv, som den pågældende er kvalificeret til i hjemlandet, og til dér at udøve det på samme vilkår som værtsmedlemsstatens egne statsborgere (dom af 16.4.2015, Angerer, C-477/13, EU:C:2015:239, præmis 36).
- 26 Den gensidige anerkendelse af erhvervsmæssige kvalifikationer som omhandlet i dette direktiv forudsætter følgelig, at ansøgeren har en uddannelse, som kvalificerer den pågældende til at udøve et lovreguleret erhverv i hjemlandet.
- 27 Dette gælder, uanset hvilken ordning for anerkendelse af erhvervsmæssige kvalifikationer der finder anvendelse, nemlig enten den generelle ordning for anerkendelse som omhandlet i kapitel I i afsnit III i direktiv 2005/36 eller ordningen med automatisk anerkendelse som omhandlet i kapitel II, III og IIIa i dette direktivs afsnit III.

- 28 Det følger heraf, at det ikke uden at gøre indgreb i formålet med direktiv 2005/36 ved dette direktivs artikel 10, som fastlægger anvendelsesområdet for den generelle ordning for anerkendelse af uddannelsesbeviser, der er fastsat i direktivets afsnit III, kapitel I, i medfør af denne artikels litra b) kan pålægges værtsmedlemsstaten at undersøge de uddannelsesbeviser, som en ansøger, der ikke har de nødvendige kvalifikationer for udøvelse af erhvervet som farmaceut i sit hjemland, er i besiddelse af (jf. analogt dom af 16.4.2015, Angerer, C-477/13, EU:C:2015:239, præmis 24 og 37).
- 29 Henset til samtlige ovenstående betragtninger skal det første spørgsmål besvares med, at direktiv 2005/36, herunder navnlig artikel 1 og artikel 10, litra b), skal fortolkes således, at det ikke finder anvendelse i en situation, hvor en person, der ansøger om anerkendelse af sine erhvervsmæssige kvalifikationer, ikke har erhvervet et uddannelsesbevis, som kvalificerer den pågældende til at udøve et lovreguleret erhverv i hjemlandet.

Det andet spørgsmål

- 30 Med det andet spørgsmål ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, om artikel 45 TEUF og 49 TEUF samt chartrets artikel 15 skal fortolkes således, at i en situation, hvor en person ikke er i besiddelse af det uddannelsesbevis, der attesterer dennes erhvervsmæssige kvalifikation som farmaceut, som omhandlet i punkt 5.6.2 i bilag V til direktiv 2005/36, men har erhvervet faglige kompetencer vedrørende dette erhverv både i hjemlandet og i værtsmedlemsstaten, har de kompetente myndigheder i værtsmedlemsstaten, når de skal behandle en ansøgning om anerkendelse af de erhvervsmæssige kvalifikationer, pligt til at vurdere disse kompetencer og sammenligne dem med de kompetencer, som kræves i værtsmedlemsstaten for at få adgang til erhvervet som farmaceut.
- 31 Indledningsvis bemærkes, at chartrets artikel 15, stk. 2, hvorefter enhver unionsborger har frihed til at søge beskæftigelse, arbejde og etablere sig i alle medlemsstaterne, navnlig omhandler arbejdskraftens frie bevægelighed, der er sikret ved artikel 45 TEUF, og etableringsfriheden, der er sikret ved artikel 49 TEUF (dom af 8.5.2019, PI, C-230/18, EU:C:2019:383, præmis 53).
- 32 Ifølge chartrets artikel 52, stk. 2, skal de rettigheder, der anerkendes i chartret, og for hvilke der er fastlagt bestemmelser i traktaterne, udøves på de betingelser og med de begrænsninger, der er fastlagt deri. Fortolkningen af chartrets artikel 15, stk. 2, er følgelig i det foreliggende tilfælde sammenfaldende med fortolkningen af artikel 45 TEUF og 49 TEUF (jf. i denne retning dom af 4.7.2013, Gardella, C-233/12, EU:C:2013:449, præmis 39).
- 33 Heraf følger, at det ved besvarelsen af det andet spørgsmål er tilstrækkeligt at henvise til artikel 45 TEUF og 49 TEUF.
- 34 Det skal ligeledes bemærkes, at myndighederne i en medlemsstat, når de får forelagt en ansøgning fra en EU-borger om tilladelse til at udøve et erhverv, hvortil adgangen ifølge den nationale lovgivning er betinget af, at vedkommende har et eksamensbevis eller erhvervsmæssige kvalifikationer eller perioder med erhvervserfaring, er forpligtet til at tage hensyn til samtlige eksamensbeviser, certifikater og andre kvalifikationsbeviser, herunder den pågældendes relevante erfaring, idet de skal foretage en sammenligning mellem på den ene side den kompetence, der er dokumenteret ved disse kvalifikationsbeviser og denne erfaring, og på den anden side de krav om kundskaber og kvalifikationer, der stilles i national ret (dom af 22.1.2002, Dreessen, C-31/00, EU:C:2002:35, præmis 24 og den deri nævnte retspraksis).

- 35 Idet denne praksis blot er udtryk for udmøntningen i retspraksis af et princip, som hører til de grundlæggende friheder i EUF-traktaten, kan dette princip ikke antages at miste en del af sin retsgyldighed som følge af, at der udstedes direktiver om gensidig anerkendelse af eksamensbeviser (jf. i denne retning dom af 22.1.2002, Dreessen, C-31/00, EU:C:2002:35, præmis 25 og den deri nævnte retspraksis).
- 36 Som det fremgår af artikel 53, stk. 1, TEUF, tilsigter sådanne direktiver nemlig at lette den gensidige anerkendelse af eksamensbeviser, certifikater og andre kvalifikationsbeviser gennem udstedelsen af fælles bestemmelser og kriterier, der i videst muligt omfang medfører automatisk anerkendelse af de nævnte eksamensbeviser, certifikater og kvalifikationsbeviser. De har derimod ikke til formål og kan ikke have til følge, at anerkendelsen af sådanne eksamensbeviser, certifikater og andre kvalifikationsbeviser vanskeliggøres i situationer, der ikke er omhandlet i direktiverne (jf. i denne retning dom af 22.1.2002, Dreessen, C-31/00, EU:C:2002:35, præmis 26).
- 37 Disse betragtninger finder bl.a. anvendelse på direktiv 2005/36, der er vedtaget på grundlag af navnlig artikel 47, stk. 1, EF (nu artikel 53, stk. 1, TEUF).
- 38 I en situation som den i hovedsagen omhandlede, der – således som det fremgår af besvarelsen af det første spørgsmål – ikke falder inden for anvendelsesområdet for direktiv 2005/36, skal den pågældende værtsmedlemsstat imidlertid overholde sine forpligtelser på området for anerkendelse af erhvervsmæssige kvalifikationer, således som disse er gengivet i denne doms præmis 34, hvilke forpligtelser finder anvendelse både i situationer, der henhører under artikel 45 TEUF, og i situationer, der henhører under artikel 49 TEUF (jf. i denne retning dom af 14.9.2000, Hocsmann, C-238/98, EU:C:2000:440, præmis 21, og af 6.10.2015, Brouillard, C-298/14, EU:C:2015:652, præmis 46 og 54).
- 39 Når det på grundlag af sammenligningen af uddannelsesbeviserne kan konstateres, at de kundskaber og kvalifikationer, der attesteres ved det udenlandske uddannelsesbevis, svarer til de krav, der stilles i de nationale bestemmelser, er værtsmedlemsstaten forpligtet til at anerkende, at beviset opfylder de i disse forskrifter fastsatte krav. Hvis der ved sammenligningen derimod kun fremgår delvis overensstemmelse mellem kundskaberne og kvalifikationerne, er denne medlemsstat berettiget til at kræve, at vedkommende dokumenterer, at han har erhvervet de manglende kundskaber og kvalifikationer (dom af 6.10.2015, Brouillard, C-298/14, EU:C:2015:652, præmis 57 og den deri nævnte retspraksis).
- 40 Det tilkommer i denne forbindelse de kompetente myndigheder i medlemsstaterne at vurdere, om de kundskaber, der er erhvervet i værtsmedlemsstaten, navnlig ved praktisk erfaring, er tilstrækkelige til at dokumentere, at vedkommende har de manglende kundskaber (dom af 6.10.2015, Brouillard, C-298/14, EU:C:2015:652, præmis 58 og den deri nævnte retspraksis).
- 41 Hvis sammenligningen derimod viser, at der er væsentlige forskelle mellem den uddannelse, der er gennemført af ansøgeren, og den uddannelse, der kræves i værtsmedlemsstaten, kan de kompetente myndigheder fastsætte udligningsforanstaltninger for at kompensere for disse forskelle (jf. navnlig dom af 2.12.2010, Vandorou m.fl., C-422/09, C-425/09 og C-426/09, EU:C:2010:732, præmis 72).
- 42 Henset til samtlige ovenstående betragtninger skal det andet spørgsmål besvares med, at artikel 45 TEUF og 49 TEUF skal fortolkes således, at i en situation, hvor en person ikke er i besiddelse af det uddannelsesbevis, der attesterer dennes erhvervsmæssige kvalifikation som farmaceut, som omhandlet i punkt 5.6.2 i bilag V til direktiv 2005/36, men har erhvervet faglige kompetencer

vedrørende dette erhverv både i hjemlandet og i værtsmedlemsstaten, har de kompetente myndigheder i værtsmedlemsstaten, når de skal behandle en ansøgning om anerkendelse af de erhvervsmæssige kvalifikationer, pligt til at vurdere disse kompetencer og sammenligne dem med de kompetencer, som kræves i værtsmedlemsstaten for at få adgang til erhvervet som farmaceut. Hvis disse kompetencer svarer til de kompetencer, som kræves efter de nationale bestemmelser i værtsmedlemsstaten, har denne pligt til at anerkende dem. Hvis sammenligningen viser, at der kun er delvis overensstemmelse mellem disse kompetencer, er værtsmedlemsstaten berettiget til at kræve, at den pågældende person dokumenterer at have erhvervet de manglende kundskaber og kvalifikationer. Det tilkommer i givet fald de kompetente nationale myndigheder at vurdere, om de kundskaber, der er erhvervet i værtsmedlemsstaten, navnlig ved praktisk erfaring, er tilstrækkelige til at dokumentere, at vedkommende har de manglende kundskaber. Hvis sammenligningen viser, at der er væsentlige forskelle mellem den uddannelse, der er gennemført af ansøgeren, og den uddannelse, der kræves i værtsmedlemsstaten, kan de kompetente myndigheder fastsætte udligningsforanstaltninger for at kompensere for disse forskelle.

Sagsomkostninger

- 43 Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den forelæggende ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagsomkostningerne. Bortset fra de nævnte parters udgifter kan de udgifter, som er afholdt i forbindelse med afgivelse af indlæg for Domstolen, ikke erstattes.

På grundlag af disse præmisser kender Domstolen (Sjette Afdeling) for ret:

- 1) **Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2005/36/EF af 7. september 2005 om anerkendelse af erhvervsmæssige kvalifikationer, som ændret ved Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2013/55/EU af 20. november 2013, herunder navnlig artikel 1 og artikel 10, litra b), skal fortolkes således, at det ikke finder anvendelse i en situation, hvor en person, der ansøger om anerkendelse af sine erhvervsmæssige kvalifikationer, ikke har erhvervet et uddannelsesbevis, som kvalificerer den pågældende til at udøve et lovreguleret erhverv i hjemlandet.**
- 2) **Artikel 45 TEUF og 49 TEUF skal fortolkes således, at i en situation, hvor en person ikke er i besiddelse af det uddannelsesbevis, der attesterer dennes erhvervsmæssige kvalifikation som farmaceut, som omhandlet i punkt 5.6.2 i bilag V til direktiv 2005/36, som ændret ved direktiv 2013/55, men har erhvervet faglige kompetencer vedrørende dette erhverv både i hjemlandet og i værtsmedlemsstaten, har de kompetente myndigheder i værtsmedlemsstaten, når de skal behandle en ansøgning om anerkendelse af de erhvervsmæssige kvalifikationer, pligt til at vurdere disse kompetencer og sammenligne dem med de kompetencer, som kræves i værtsmedlemsstaten for at få adgang til erhvervet som farmaceut. Hvis disse kompetencer svarer til de kompetencer, som kræves efter de nationale bestemmelser i værtsmedlemsstaten, har denne pligt til at anerkende dem. Hvis sammenligningen viser, at der kun er delvis overensstemmelse mellem disse kompetencer, er værtsmedlemsstaten berettiget til at kræve, at den pågældende person dokumenterer at have erhvervet de manglende kundskaber og kvalifikationer. Det tilkommer i givet fald de kompetente nationale myndigheder at vurdere, om de kundskaber, der er erhvervet i værtsmedlemsstaten, navnlig ved praktisk erfaring, er tilstrækkelige til at dokumentere, at vedkommende har de manglende kundskaber. Hvis sammenligningen viser, at der er**

væsentlige forskelle mellem den uddannelse, der er gennemført af ansøgeren, og den uddannelse, der kræves i værtsmedlemsstaten, kan de kompetente myndigheder fastsætte udligningsforanstaltninger for at kompensere for disse forskelle.

Underskrifter